

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou daňovým únikům v oblasti nepřímých daní a analyzuje nástroje boje proti nim. Účelem vypracování této práce je poskytnout základní vhled do problematiky daňových úniků v oblasti nepřímých daní a zároveň popsat a zhodnotit některé nejnovější nástroje využívané v boji proti nim. Nemůže být mou ambicí předmětnou problematiku rozebírat dopodrobna, to není ani samo o sobě v předepsaném rozsahu diplomové práce možné.

Práce je rozdělena do tří částí. V úvodní části diplomové práce je vymezen obecně pojem daně a v návaznosti na tento popsán systém nepřímých daní v ČR. Přitom jsou stručně definovány jednotlivé nepřímé daně v ČR s ohledem na jejich základní konstrukční prvky a zákonnou úpravu. Součástí kapitoly jsou i informace o výnosech jednotlivých nepřímých daní pro státní rozpočet, čímž je demonstrován význam nepřímých daní.

Druhá část pojednává o teoretických základech problematiky daňových úniků a způsobech jejich realizace. Nejprve je definován daňový únik jako odborný termín a vymezen rozdíl oproti daňové optimalizaci. K doplnění teoretického základu jsou doplněny psychologická hranice zdanění a ekonomická hranice zdanění, jako ekonomické modely popisující faktory ovlivňující vznik daňových úniků. Dále je zacíleno na způsoby realizace daňových úniků. Pro přehlednost jsou daňové úniky rozděleny podle daně, která je jejich prostřednictvím krácena. Největší prostor je logicky věnován karuselovým podvodům, které vyčnívají mezi ostatními daňovými úniky jak vyšší škod pro státní rozpočet, tak specifickým způsobem provedení.

Tématem závěrečné části práce je boj proti daňovým únikům. Dále se tato část člení na dvě podkapitoly. První podkapitola pojednává o nástrojích v boji proti daňovým únikům upraveným v daňovém řádu, přičemž důraz je kladen na daňovou kontrolu a postup k odstranění pochybností. K analýze těchto dvou institutů je použity judikatury NSS. V druhé podkapitole závěrečné části práce jsou analyzovány vybrané nástroje boje proti daňovým únikům upravené jinde než v daňovém řádu, jmenovitě tzv. Daňová Kobra, kauce pro distributory pohonných hmot, kontrolní hlášení a elektronické evidence tržeb Základním kritériem pro výběr nástrojů byl zejména jejich inovativní charakter.

Práce je zakončena závěrečným shrnutím. V němž jsou pozitivně hodnoceny instituty kontrolního hlášení a elektronické evidence tržeb pro potenciál snížit objem šedé ekonomiky a narovnat podnikatelské prostředí. Těchto cílů lze dosáhnout pouze prostřednictvím efektivní práce Finanční správy. Naproti tomu zavedení kaucí pro distributory pohonných hmot demonstruje, že ne každé opatření je tak účinné jak se z počátku jeví.